

اسنادی از

بنیاد فرهنگ ایران

برگوشش

علیرضا ملائی توانی
سید محمد حسین محمدی
لیدر اسکی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسنادی از
بنیاد فرهنگ ایران

به کوشش
علیرضا ملایی توانی
سید محمدحسین محمدی
لیدا ملکی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، ۱۳۹۶

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، صندوق پستی ۶۴۱۹-۱۴۱۵۵، تلفن: ۳-۸۸۰۴۶۸۹۱، فکس: ۸۸۰۳۶۳۱۷

اسنادی از

بنیاد فرهنگ ایران

به کوشش: علیرضا ملایی توانی، سیدمحمدحسین محمدی، لیدا ملکی

مدیر انتشارات: ناصر زعفرانچی

مسئول فنی: عرفان بهاردوست

ناظر چاپ: مجید اسماعیلی زارع

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: تفرید

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

سرشناسه: بنیاد فرهنگ ایران

عنوان و نام پدیدآور: اسنادی از بنیاد فرهنگ ایران/ به کوشش علیرضا ملایی توانی، سید محمدحسین محمدی، لیدا ملکی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ز، ۳۲۷ص: مصور (رنگی)، جدول.

شابک: 978-964-426-862-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: بنیاد فرهنگ ایران

موضوع: بنیاد فرهنگ ایران — تاریخ — اسناد و مدارک

موضوع: موسسات علمی و آموزشی — ایران — ارزشیابی

شناسه افزوده: ملاتی توانی، علیرضا، ۱۳۴۹ — گردآورنده

شناسه افزوده: محمدی، سیدمحمدحسین، ۱۳۶۰ — گردآورنده

شناسه افزوده: ملکی، لیدا، ۱۳۳۸ — گردآورنده

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ب۵۷۱/۵ AS

رده بندی دیویی: ۶۸/۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۵۹۴۸۳

فهرست مطالب

مقدمه ۱

۱. علل و فرایند تاسیس بنیاد فرهنگ ایران ۲

۲. دکترخانلری و ریاست بنیاد فرهنگ ایران ۴

۳. انگیزه و روش تدوین اثر ۶

فصل اول: اساسنامه بنیاد

۱. اساسنامه بنیاد فرهنگ ایران ۱۱

فصل دوم: معرفی تشکیلات سازمانی و چارت اداری

۲. مشخصات سازمانی بنیاد فرهنگ ایران ۲۱

۳. چارت سازمانی بنیاد فرهنگ ایران ۲۲

۴. حکم عضویت ایرج افشار به عضویت هیأت امنای بنیاد فرهنگ ایران توسط فرح

پهلوی ۲۳

فصل سوم: امور پژوهشی و طرح‌های تحقیقاتی

۵. معرفی طرح‌های پژوهشی بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۴۴ ۲۷

۶. قرارداد تهیه نسخه خطی و چاپ کتاب تفسیر فارسی موسوم به قرآن پاک ۳۵

۷. نامه دکتر خانلری به نخست وزیری در باب گزارش سمینار ترجمه به زبان فارسی

در کابل ۳۷

۷/۱: اصل گزارش دکتر خانلری به نخست وزیری در باب سمینار ترجمه به زبان

- فارسی در کابل..... ۳۷
- ۸: قرارداد طرح پژوهشی دیانت زرتشتی در دوران اخیر..... ۴۸
- ۸/۱: در خواست تکمیل طرح پژوهشی دیانت زرتشتی در دوران اخیر توسط فریدون وهمن..... ۴۹
- ۹: گزارش کلی اقدامات بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۴۸..... ۵۱
- ۱۰: گزارش اقدامات بنیاد فرهنگ ایران درشش ماهه نخست سال ۱۳۴۹..... ۵۹
- ۱۱: گزارش تفصیلی پژوهشی و عملکرد بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۴۹..... ۶۴
- ۱۲: گزارش ترویج زبان فارسی در سایر کشورها و چاپ کتاب ایرانشناسان..... ۷۶
- ۱۳: گزارش تفصیلی عملکرد بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۵۰..... ۷۷
- ۱۴: قرارداد چاپ کتاب غزلیات حافظ بین بنیاد فرهنگ و چاپخانه زر..... ۸۶
- ۱۵: قرارداد چاپ کتاب جهانگیرنامه بین بنیاد فرهنگ و چاپخانه زر..... ۸۸
- ۱۶: قرارداد چاپ کتاب تاریخ زبان فارسی بین بنیاد فرهنگ و چاپخانه زر..... ۹۰
- ۱۷: گزارش اقدامات بنیاد فرهنگ ایران از فروردین تا پایان شهریور ۱۳۵۱..... ۹۲
- ۱۸: آئین نامه اعطای بورس پژوهشی به پژوهشگران خارجی..... ۱۰۰
- ۱۹: آئین نامه اعطای بورس پژوهشی به پژوهشگران ایرانی..... ۱۱۲
- ۲۰: طرح اعطای بورس های پژوهشیه پژوهشگران ایرانی و خارجی..... ۱۰۴
- ۲۱: قرارداد خرید خدمت محسن ابوالقاسمی با پژوهشکده فرهنگ..... ۱۰۵
- ۲۲: اطلاع رسانی واگذاری بورسیه پژوهشی خارج و داخل کشور..... ۱۰۷
- ۲۳: درخواست کمیته مرکزی انقلاب برای عودت قرآن به کتابخانه و موزه آستانه قدس رضوی..... ۱۰۹
- ۲۳/۱: گزارش بنیاد فرهنگ از وضعیت چاپ قرآن شماره ۴ آستان قدس رضوی..... ۱۰۹
- ۲۳/۲: گزارش مالی چاپ قرآن آستان قدس رضوی معروف به قرآن شماره ۴ در ۵ جلد..... ۱۱۱
- ۲۳/۳: وضعیت چاپ قرآن آستان قدس رضوی معروف به قرآن شماره ۴ در ۵ جلد..... ۱۱۳
- ۲۴: شرح عملکرد خانم بتول سعیدی نماینده بنیاد فرهنگ در هند..... ۱۱۵
- ۲۴/۱: شرح گزارش سفر به هند و فعالیت های خانم بتول سعیدی..... ۱۱۶

فهرست مطالب ط

۲۴/۲: اعلام اتمام ماموریت خانم بتول سعیدی در هند به دلیل واگذاری فعالیت‌های فرهنگی به سفارت خانه ها	۱۱۹
۲۴/۳: درخواست به وزارت خارجه جهت تمدید ماموریت خانم بتول سعیدی در هند ۱۲۰	
۲۴/۴: درخواست تمدید مأموریت خانم بتول سعیدی جهت اشاعه زبان فارسی در کشور هند	۱۲۱
۲۵: طرح تدوین فرهنگ اصطلاحات حقوقی به زبان فارسی	۱۲۲
۲۶: اطلاع همکاری دکتر عبدالحمید ابوالحمد در بنیاد فرهنگ ایران به دانشگاه تهران	۱۲۳

فصل چهارم: انتشارات بنیاد

۲۷: گزارش انتشارات بنیاد فرهنگ ایران در باب کتاب‌های چاپی و زیر چاپ	۱۲۷
۲۸: آئین نامه اهداء و فروش انتشارات بنیاد فرهنگ	۱۴۹
۲۹: صورت مطالبات چاپخانه و صحافی‌ها تا پایان سال ۱۳۵۷	۱۵۱
۳۰: درخواست بیمه کتابخانه و کتاب‌های بنیاد فرهنگ	۱۵۲
۳۱: صرف نظر کردن از مطالبات مالی بنیاد از محل فروش کتاب در خارج از کشور ۱۵۳	
۳۲: شرح وضعیت مالی بدهی انتشارات امیرکبیر به بنیاد فرهنگ از خرید کتاب	۱۵۴
۳۲/۱: بدهی انتشارات امیرکبیر به بنیاد فرهنگ از خرید کتاب	۱۵۵
۳۳: تشریح ضوابط صدور جواز انتشار تعدادی کتب به سایر انتشارات به علت کمبود مالی بنیاد	۱۵۸

فصل پنجم: امور آموزشی و پژوهشکده بنیاد فرهنگ

۳۴: درخواست تسهیل و حمایت وزارت خارجه در سفر کاری آقای سعیدی سیرجانی به هند	۱۶۳
۳۵: درخواست همکاری وزارت خارجه در دعوت از اساتید و دانشجویان هندی به ایران	۱۶۴
۳۶: درخواست حمایت وزارت خارجه در اجرای برنامه‌های آموزشی بنیاد در کشورهای خاورمیانه	۱۶۵
۳۷: اعلام آمادگی بنیاد فرهنگ برای برگزاری دوره‌های کارآموزی تابستانه	

- دانشجویان خارج کشور ۱۶۶
- ۳۸: تعیین میزان حق الزحمه کار آموزی دانشجویان ایرانی خارج کشور ۱۶۸
- ۳۹: درخواست معرفی دانشجویان ایرانی برای دوره‌های کارآموزی بنیاد فرهنگ ایران ۱۶۹
- ۳۹/۱: درخواست مشارکت بنیاد فرهنگ ایران در برنامه کارآموزی دانشجویان ایرانی خارج کشور ۱۷۰
- ۴۰: لیست دانشجویان افغانی بورسیه بنیاد فرهنگ در سال ۱۳۵۸ ۱۷۱
- ۴۱: اسامی بورسیه شدگان و خلاصه پرونده ایشان ۱۷۲
- ۴۱/۱: شرح وضعیت کیوان دهقان بورسیه بنیاد فرهنگ ایران در دانشگاه گوتنبرگ ۱۷۲
- ۴۱/۲: شرح وضعیت مه لقا صمدی بورسیه بنیاد فرهنگ ایران در دانشگاه گوتنبرگ ۱۷۳
- ۴۱/۳: شرح وضعیت آسیه اسبقی بورسیه بنیاد فرهنگ ایران در دانشگاه گوتنبرگ ۱۷۴
- ۴۱/۴: شرح وضعیت سید صور عالمی بورسیه بنیاد فرهنگ ایران تبعه افغانستان ۱۷۵
- ۴۱/۵: شرح وضعیت سلطان حمید سلطان بورسیه بنیاد فرهنگ ایران تبعه افغانستان ۱۷۶
- ۴۱/۶: شرح وضعیت محمد سرور مولایی بورسیه بنیاد فرهنگ تبعه افغانستان ۱۷۷
- ۴۲: پاره‌ای از صورت مخارج پژوهشکده فرهنگ ایران در بهار سال ۱۳۵۸ ۱۷۹
- ۴۳: درخواست پرداخت هزینه بورس دو دانشجوی افغانی ۱۸۰
- ۴۳/۱: تعیین تکلیف پرداخت هزینه‌های بورسیه دو دانشجوی افغانی بنیاد فرهنگ ایران ۱۸۱
- ۴۴: درخواست دانشجویان بنیاد فرهنگ جهت ارائه کمک هزینه و تسهیلات رفاهی و خوابگاه ۱۸۲

فصل ششم: امور اداری

- ۴۵: درخواست افزایش حقوق کارکنان بنیاد بر اساس مصوبات سازمان امور

فهرست مطالب ک

استخدامی.....	۱۸۷
۴۶: شرح فعالیت‌ها و برنامه‌های کلی مؤسسه در سال ۱۳۵۶.....	۱۸۸
۴۷: اسامی و محل خدمت کارکنان بنیاد فرهنگ.....	۱۸۹
۴۸: حکم سرپرستی پژوهشکده فرهنگ ایران.....	۱۹۱
۴۹: تداخل امور بنیاد فرهنگ و فرهنگستان ادب و هنر ایران.....	۱۹۲
۵۰: شرایط انتقال پژوهشکده فرهنگ به دانشگاه تربیت معلم در سال ۱۳۵۸.....	۱۹۳
۵۰/۱: دستور نخست وزیری در انتقال پژوهشکده فرهنگ ایران به وزارت فرهنگ و هنر.....	۱۹۴
۵۰/۲: انتقال پژوهشکده فرهنگ ایران به دانشگاه تربیت معلم.....	۱۹۵
۵۱: وضعیت قرارداد و محل خدمت کارکنان بنیاد فرهنگ ایران.....	۱۹۶
۵۲: وضعیت بنیاد فرهنگ در خصوص بیمه تامین اجتماعی کارکنان و بیمه آتش سوزی ساختمان.....	۱۹۷
۵۳: اعتبار مصوب شش ماهه اول سال ۱۳۵۸ پژوهشکده فرهنگ ایران.....	۱۹۸
۵۴: وضعیت بودجه سال ۱۳۵۸ بنیاد فرهنگ ایران.....	۱۹۹
۵۵: درخواست پرداخت حق الزحمه آقای مصطفی زمانی از محل اعتبارات بنیاد.....	۲۰۱
۵۵/۱: تقاضای استعفای آقای مصطفی زمانی به جهت دولتی شدن بنیاد در سال ۱۳۵۸.....	۲۰۲
۵۵/۲: درخواست ادامه خدمت مصطفی زمانی در ایام باز نشستگی به عنوان خزانه‌دار بنیاد.....	۲۰۳
۵۶: درخواست ارتقاء گروه آقای ابوالفضل صحتی در کمیسیون مشترک.....	۲۰۵
۵۷: درخواست شورای پژوهشگران و کارکنان برای انتصاب مجدد آقای ناظم زاده به سمت ریاست بنیاد فرهنگ.....	۲۰۶
۵۸: درخواست شورای پژوهشگران و کارکنان برای تعیین تکلیف سرپرست و رئیس امور اداری بنیاد فرهنگ.....	۲۰۸
۵۹: برقراری کمک هزینه مسکن و خواربار کارکنان بنیاد و شرح وضعیت حقوق و مزایا.....	۲۰۹
۶۰: دستور حذف آرمها و و نشان‌های رژیم پهلوی از ادارات و کتابخانه‌ها.....	۲۱۱

۶۱: جمع آوری کتاب‌های مربوط به رژیم پهلوی از محل بنیاد فرهنگ ایران ۲۱۲

فصل هفتم: امور مالی

۶۲: گزارش حساب‌رسان و حساب‌ها برای سال منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۴۷ ۲۱۵

۶۳: گزارش بودجه بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۴۹ و تأمین کسر بودجه بنیاد فرهنگ ۲۲۱

۶۴: گزارش حسابرسی صورت‌های مالی مربوط به سال منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۴۹ ۲۲۳

۶۵: گزارش حسابرسی صورت‌های مالی مربوط به سال منتهی به ۳۰ اسفند ماه ۱۳۵۰ ۲۲۹

۶۶: درخواست تأمین بودجه بنیاد فرهنگ جهت سال ۱۳۵۱ ۲۳۵

۶۷: بودجه بنیاد فرهنگ ایران در سال‌های ۱۳۵۱ و ۱۳۵۲ ۲۳۶

۶۸: میزان حقوق اسفندماه ۱۳۵۷ کارکنان بنیاد فرهنگ ایران ۲۳۷

۶۹: مبلغ اعتبار و بودجه پژوهشکده فرهنگ ایران ۲۳۹

۷۰: آیین‌نامه معاملات بنیاد فرهنگ ایران ۲۴۰

۷۱: آئین‌نامه مالی بنیاد فرهنگ ایران ۲۵۴

۷۱/۱: تغییرات آئین‌نامه امور مالی بنیاد فرهنگ ایران ۲۵۹

۷۱/۲: اختلافات طرح آئین‌نامه امور مالی بنیاد فرهنگ ایران ۲۶۱

۷۲: گزارش وضعیت کلی بنیاد فرهنگ به سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۳۵۹ ۲۶۳

۷۳: برآورد مالی هزینه‌های بنیاد به تفکیک موضوعی در سال‌های ۵۷ تا ۵۹ ۲۶۵

۷۴: اشتباه در محاسبه مالیات ملک اجاره‌ای بنیاد فرهنگ در سال‌های ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ ۲۶۹

۷۴/۱: اضافه پرداخت مالیات مورد اجاره به بنیاد فرهنگ ایران در سال‌های ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ ۲۷۰

۷۴/۲: محاسبه مالیات مستغلات ملک اجاره‌ای بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۵۵ ۲۷۱

۷۴/۳: محاسبه افزایش مال‌الاجاره سه طبقه اول محل فعلی بنیاد فرهنگ

فهرست مطالب م

ایران.....	۲۷۳
۷۴/۴: محاسبه افزایش مال الاجاره سه طبقه اول محل فعلی بنیاد فرهنگ	
ایران.....	۲۷۴
۷۴/۵: محاسبه مالیات مستغلات ملک اجاره‌ای بنیاد فرهنگ ایران در	
سال ۱۳۵۶.....	۲۷۶
۷۵: تعیین میزان اجاره بهای ساختمان بنیاد فرهنگ در سال ۱۳۵۶.....	۲۷۸
۷۶: در خواست آقای محمد کیا مالک محل ساختمان بنیاد برای پرداخت مالیات	
مستغلات توسط بنیاد.....	۲۷۹
۷۷: قرارداد اجاره ساختمان بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۵۷.....	۲۸۰
۷۸: در خواست اجاره سه طبقه دیگر از ساختمان محل بنیاد توسط بنیاد فرهنگ	
ایران.....	۲۸۲
۷۹: شرایط ضمن عقد خرید ملک ساختمان بنیاد فرهنگ ایران در سال ۱۳۵۷.....	۲۸۳
۷۹/۱: قولنامه معامله قطعی خرید یک دستگاه ساختمان توسط بنیاد فرهنگ در	
سال ۱۳۵۷.....	۲۸۴
۸۰: انتقال اثاثیه ساختمان وصال شیرازی به انجمن فلسفه و ساختمان مرکزی بنیاد	
فرهنگ.....	۲۸۷
پیوست‌ها.....	۲۸۹

مقدمه

در تاریخ معاصر ایران نهادهای پژوهشی و موسسه‌های فرهنگی متعدد با کارکردها و انگیزه‌های متفاوتی شکل گرفته‌اند که بررسی و ارزیابی کارنامه آن‌ها یک ضرورت انکارناپذیر است. تردیدی نیست که این ارزیابی در درجه اول نیازمند یک شناخت عالمانه از ساختار و عملکرد این نهادهاست. تاکنون اسناد و مدارک این نهادها انتشار نیافته است شناخت ما درباره کارکرد و انگیزه‌های تاسیس آن‌ها بسیار ناقص و نارساست. مشکل مهم‌تر ایجاد گسست در عرصه حیات علمی و سازمانی این نهادهاست که پس از انقلاب اسلامی رخ داد. از آن جا که این نهادها پس از انقلاب انگیزه‌ها و کارکردهای خود را از دست دادند و عمدتاً به فعالیت‌های سیاسی در راستای مبانی فکری و ایدئولوژیک رژیم پهلوی متهم شدند شناخت آن‌ها با دشواری‌های بیشتری مواجه شد.

بنابراین آنچه امروز ضرورت دارد انتشار اسناد و گزارش‌های موجود در مراکز آرشیوی کشور است تا از رهگذر آن بتوان هم انگیزه‌ها و علل تأسیس این نهادها و هم کارکردها، اقدام‌ها و دستاوردهای علمی و فرهنگی آن را باز شناخت و هم پیوند آن‌ها با نهاد قدرت و ایدئولوژی رسمی را تحلیل کرد و به انبوهی از ابهام و پرسش‌های ایجاد شده پیرامون آنها پاسخ گفت و افق‌های بیشتری به سوی پژوهش‌های فرهنگی گشود.

با عنایت به آنچه گفته شد پژوهشگاه علوم انسانی تصمیم گرفته است پس از گذشت پنجاه سال از تأسیس بنیاد فرهنگ ایران به انتشار برخی اسناد و گزارش‌های موجود پیرامون این بنیاد بپردازد تا ذهن صاحبان فکر و پژوهشگران عرصه فرهنگ و علوم انسانی را به تفکر پیرامون آن وادارد تا با واکاوی تجربه و میراث آن نهادها برغنای فرهنگی و توسعه علوم انسانی کشور همت گمارند. این اثر نخستین مجموعه از اسناد

موجود در داخل و خارج از پژوهشگاه علوم انسانی است که به همت تدوین کنندگان فراهم آمده است و امید می‌رود مجموعه‌های بعدی آن نیز به زودی آماده انتشار گردد.

۱- علل و فرایند تاسیس بنیاد فرهنگ ایران

در دهه ۱۳۴۰ گسترده‌ترین برنامه محمد رضا شاه برای ایجاد تغییرات اجتماعی و اقتصادی در ایران با شعار انقلاب سفید آغاز شد. شاه با انسداد فضای سیاسی و سرکوب خیزش روحانیت، همه حرکت‌های سیاسی مستقل را زیرزمینی کرد و برنامه‌های نوسازی اقتدارگرا را از سر گرفت. از آن‌جاکه اصلاحات اقتصادی - اجتماعی بدون توجه به مباحث فرهنگی و علوم انسانی ممکن بود کشور را به سوی بحران و تعارض سوق دهد، برنامه - ریزان حکومتی توجه خاصی به مباحث فرهنگی مبذول داشتند و در همین سیر چند نهاد و مؤسسه فرهنگی تأسیس شد.

این چرخش در اصل یک حرکت حساب‌شده برای پر کردن خلأهای فرهنگی و هویتی ایرانیان در مواجهه با مدرن‌سازی کشور بود که قصد داشت در برابر نوسازی شتابان اقتصادی و فشارهای سیاسی و ایدئولوژیک جهان دو قطبی آن روز، به فعالیت‌ها و پژوهش‌های فرهنگی نیز توجه کند تا شاید نوعی توازن میان نوسازی اقتصادی - اجتماعی و تحول فرهنگی پدید آید. به همین دلیل، با همت برخی از چهره‌های شاخص علمی و فرهنگی کشور، به تدریج یک رشته نهادهای پژوهشی و مؤسسات فرهنگی با هدف گسترش تحقیقات پیرامون تاریخ، فرهنگ و ادب ایران شکل گرفت تا ضمن شناساندن پیشینه فرهنگی و تمدنی این سرزمین در مسیر هویت‌یابی و هویت‌دهی جدید ایرانیان گام بردارد.

«بنیاد فرهنگ ایران» یکی از این نهادها بود که به فرمان محمد رضا شاه در بیست و پنجم مهر ماه ۱۳۴۳ فعالیت خود را آغاز کرد. اساسنامه این بنیاد در جلسه سوم دی‌ماه ۱۳۴۳ با حضور هیئت مؤسسانی متشکل از فرح پهلوی، اشرف پهلوی، دکتر محمد باهری، دکتر پرویز ناتل خانلری، دکتر ذبیح‌الله صفا، دکتر محمود صناعی و دکتر یحیی مهدوی، مشتمل بر ۲۵ ماده و ۳ تبصره به تصویب رسید.^۱

۱. متن کامل اساسنامه به عنوان نخستین سند این مجموعه ارائه شده است.

براساس ماده نخست اساسنامه بنیاد فرهنگ ایران، هدف از تأسیس آن «خدمت به فرهنگ و سعی در حفظ و ترویج میراث معنوی ایران و کوشش در راه تهذیب و تکمیل و ترویج زبان فارسی و شناسانیدن فرهنگ ایران به ملت‌های دیگر» ذکر شده بود که می‌کوشید از رهگذر اقدام‌های مهمی چون تألیف و نشر فرهنگ‌نامه‌ها و لغت‌نامه‌های فارسی، پژوهش در قواعد و اصول زبان فارسی، ترجمه و نشر آثار محققان خارجی پیرامون تاریخ و فرهنگ ایران، انتشار آثار دانشمندان ایرانی و همکاری با همه موسسات پژوهشی و پژوهشگرانی که در حوزه تاریخ و فرهنگ ایران فعالیت می‌کردند، در این راستا گام بردارد. به همین منظور چند شعبه مختلف پژوهشی در درون بنیاد فرهنگ ایران شکل گرفت که مهمترین آن‌ها عبارت بودند از شعبه تدوین فرهنگ تاریخی زبان فارسی، شعبه دستور و تاریخ زبان فارسی، شعبه زبان‌شناسی ایرانی، شعبه اصطلاحات علمی و فنی، شعبه روابط فرهنگی و همکاری‌های بین‌المللی.

هرچند بنیاد فرهنگ به موجب اساسنامه‌اش، مؤسسه‌ای غیرانتفاعی و دارای شخصیت حقوقی و به مرکزیت تهران تعریف شده بود که می‌توانست در داخل یا خارج کشور شعباتی تأسیس کند، اما ترکیب هیأت مدیره و هیأت امنای بنیاد فرهنگ نشان می‌داد که اهمیت علمی و پژوهشی این نهاد با اهمیت سمبلیک و سیاسی آن سخت گره خورده است. حضور دو تن از برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین شخصیت‌های دربار همچون فرح پهلوی همسر شاه و اشرف پهلوی خواهر دوقلوی شاه این جایگاه را به روشنی آشکار می‌سازد. این امر افزون بر وجاهت و اعتبار سیاسی که به این نهاد می‌بخشید، در عمل می‌توانست از مشکلات مالی فزاینده‌ای که معمولاً نهادهای نوپا با آن مواجه بودند بکاهد و در همان حال نفوذ بین‌المللی آن را در پرتو دستگاه قدرت افزایش دهد. اما تردیدی نبود که فعالیت علمی و فرهنگی مستقل آن را سخت دشوار می‌ساخت؛ زیرا اهداف و اغراض سیاسی و ایدئولوژیک می‌تواند حیات علمی قوی‌ترین مجموعه‌های تولید دانش را تهدید کند. همین امر چالشی بزرگ بر سر راه فعالیت این بنیاد بود که خانلری مجدانه می‌کوشید از آن فاصله بگیرد و همواره بر دلبستگی و تعلق شدید خود و همکارانش به امر پژوهش تأکید ورزد و این بنیاد را از جنجال‌های سیاسی و تشریفات اداری آن روز در امان نگاه دارد و آفات مستقیم پیوند با نهاد قدرت را بکاهد و این البته در آن فضا چندان آسان نبود. هیئت امنای این بنیاد که از سوی فرح پهلوی برگزیده شدند، آمیزه‌ای از چهره‌های

سیاسی، دانشگاهی، نظامی و اقتصادی و در عین حال علاقه‌مند به پژوهش‌های ایران-شناسی بودند که در میان آن شخصیت‌هایی چون دکتر منوچهر اقبال، اسدالله علم، سپهبد یزدان پناه، مهندس خلیل طالقانی، دکتر غلامحسین مصاحب، محمد خسروشاهی، حاج محمدرضا فاطمی، مهندس صفی اصفیا، حسن قاسمیه، منوچهر بزرگمهر، احمد آرام، ابوالقاسم خردجو، دکتر محمود بهزاد، دکتر عباس زریاب خویی، علی‌اصغر مهاجر و دکتر مهری آهی حضور داشتند. نخستین جلسه هیئت امنای بنیاد، روز ۱۸ فروردین ماه ۱۳۴۴ تشکیل شد.

۲- دکترخانلری و ریاست بنیاد فرهنگ ایران

آغاز و انجام فعالیت‌های بنیاد فرهنگ ایران تا حد زیادی با زندگی و اندیشه دکتر خانلری گره خورده است. اکنون قصد نداریم درباره زندگی و اقدامات او سخن برانیم. اما همین قدر اشاره می‌کنیم که وی از متن یک خانواده دیوانی برخاست^۲ و پس از تحصیل در مدرسه سن لوئی و مدرسه آمریکائی، وارد دانشسرای عالی شد و از همان جا به ترجمه آثار پوشکین روی آورد و همچنین به انتشار سروده‌های خود در مجله‌های کشور همت گماشت. روزشمار زندگی خانلری نشانگر آن است که وی پس از چندی شغل آموزگاری در مدارس گیلان، وارد دانشگاه تهران شد و در سال ۱۳۲۲ از رساله دکتری خویش زیر نظر استادان بلندآوازی چون ملک الشعرا بهار و بدیع‌الزمان فروزانفر دفاع کرد. سپس با همکاری دکتر ذبیح‌الله صفا مجله سخن را از سال ۱۳۲۲ انتشار داد و از ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۹ در فرانسه به تحقیق و پژوهش در باره زبان‌شناسی پرداخت.^۳

خانلری از سال ۱۳۳۴ به مشاغل سیاسی روی آورد و به سمت معاون وزارت کشور منصوب شد. دو سال بعد در ۱۳۳۶ به عنوان سناتور انتصابی مازندران وارد مجلس سنا شد. در همان حال دغدغه‌های علمی خود را با انتشار انتقادی ۱۵۲ غزل حافظ در سال ۱۳۳۷ بروز داد. در سال ۱۳۴۱ به مدت یک سال وزیر فرهنگ شد و در همان حال به تأسیس مجله دانش و فن پرداخت. در سال ۱۳۴۴ بنیاد فرهنگ ایران را دایر کرد و چند

۲. میلاد عظیمی، عقاب: کارنامه، نقد و تحلیل اشعار پرویز ناتل خانلری، تهران، سخن، ۱۳۸۸، ص ۳۹-۴۰.

۳. همان، ص ۵۵-۵۶.

سال بعد در سال ۱۳۵۱ پژوهشکده فرهنگ ایران را در ذیل بنیاد فرهنگ ایران تأسیس کرد و در همان سال به ریاست فرهنگستان ادب و هنر رسید. پس از انقلاب اسلامی، مدتی بازداشت شد که با میانجیگری آیت‌الله مطهری آزاد شد و در سال ۱۳۶۹ در سن هفتاد و نه سالگی در ایران درگذشت.^۴

مکان اولیه بنیاد فرهنگ چنان که خود خانلری گفته است دفتر مجله سخن بود که بعدها به محل سازمان خدمات اجتماعی انتقال یافت. خانلری با فراخواندن جمعی از همکاران و شاگردان مستعدش به همکاری در این بنیاد، به تدریج فعالیت‌های آن را توسعه داد.^۵ او در تأمین منابع مالی بنیاد با مشکلات فراوانی دست به گریبان بود که برای این منظور چند تاجر و بانکدار به عنوان هیأت امنای وارد بنیاد شدند تا به آن کمک مالی کنند.^۶ اسناد موجود گواه آنند که تا زمان افزایش درآمدهای نفتی در دهه ۱۳۵۰ خانلری مجبور بود از مجاری مختلف پول تهیه کند زیرا بنیاد فرهنگ، بودجه رسمی نداشت.^۷ اما با افزایش درآمدهای نفتی کشور، اوضاع رو به بهبودی نهاد. سرانجام از محل صرفه‌جویی‌ها، عمارت وسیعی در خیابان جردن (افریقا) خریداری شد و کتابخانه بنیاد به آنجا منتقل شد و فعالیت‌های بنیاد گسترش یافت.^۸

بنیاد در دوران فعالیت خود توانست افزون بر انتشار چندین فرهنگ‌نامه و تاریخ زبان فارسی، حدود سیصد عنوان کتاب از میراث فکری و فرهنگی ایران انتشار دهد و برای تربیت محقق در دوره‌های ارشد و دکتری تلاش کند. بنیاد فرهنگ افزون بر استفاده از دانش تخصصی پژوهشگران، همه دانشجویانش را مؤظف کرده بود نیمی از وقت خود را به کار در کتابخانه و شعبه‌های مختلف بنیاد فرهنگ اختصاص دهند.^۹

۳- انگیزه و روش تدوین اثر

۴. سخنواره (پنجاه و پنج گفتار پژوهشی به یاد دکتر پرویز ناتل خانلری)، ایرج افشار و هانس روبرت رویمر، تهران، توس، ۱۳۷۶، ص ص ۷-۹.

۵. میلاد عظیمی، عقاب: کارنامه، نقد و تحلیل اشعار پرویز ناتل خانلری، ص ۶۰.

۶. همان، ص ص ۶۰-۶۱.

۷. منصور رستگار فسائی، احوال و آثار پرویز ناتل خانلری، تهران، طرح نو، ۱۳۷۹، چاپ اول، ص ص ۲۴۶-۲۴۷.

۸. اسناد مربوط به این موضوعات در فصل‌های مختلف ارائه شده است.

۹. میلاد عظیمی، عقاب: کارنامه، نقد و تحلیل اشعار پرویز ناتل خانلری ص ۶۷.

این بنیاد با همه اهمیتش تاکنون چنانکه شایسته است به صورت مستقل مورد مطالعه قرار نگرفته است. بنابراین شناخت ما از این نهاد مهم فرهنگی بیشتر متأثر از آثاری است که پیرامون شرح حال و زندگی دکتر پرویز ناتل خانلری نوشته شده‌اند. مانند «احوال و آثار دکتر پرویز ناتل خانلری» اثر منصور رستگار فسائی، اشارات کوتاه محمدعلی اکبری در کتاب «دولت و فرهنگ در ایران (۱۳۵۷-۱۳۰۴)»،^{۱۰} یافته‌های میلاد عظیمی در کتاب «عقاب: کارنامه، نقد و تحلیل اشعار پرویز ناتل خانلری» و یادنامه‌ای که ایرج افشار و هانس روبرت رویمر در کتاب «سخنواره (پنج‌جاه و پنج گفتار پژوهشی به یاد دکتر پرویز ناتل خانلری)» گردآوری کرده‌اند و سرانجام در مقاله احمد تفضلی با عنوان «بنیاد فرهنگ ایران» در دایرة المعارف ایرانیکا و... تردیدی نیست که امروز ضرورت آشکاری به بازخوانی و ارزیابی انتقادی عملکرد این بنیاد فرهنگی مهم داریم تا از تجربه‌ها، میراث فکری و اندوخته‌های فرهنگی آن استفاده شود. این مجموعه که پس از پنج‌جاه از تاسیس بنیاد فرهنگ انتشار می‌یابد نیز با همین هدف و به انگیزه شناساندن ابعادی از عملکرد بنیاد آن تدوین شده است و امید می‌رود با بهره‌گیری از داده‌های تاریخی عرضه شده در این اثر بتوان راه را برای پژوهش‌های عمیق‌تر در این باره هموار ساخت.

اثر پیش رو حاوی یکصد سند است که از میان دست‌کم ۴۰۰۰ سند و گزارش موجود در داخل و خارج از پژوهشگاه گردآوری و گزینش شده است. تردیدی نیست که اسناد را نمی‌توان بدون هیچ بررسی و پردازش اولیه به آسانی در کنار یکدیگر قرار داد؛ زیرا گزینش و تدوین اسناد مستلزم فن و دانش خاصی است و از قواعد مشخصی پیروی می‌کند، لذا انتشار و تدوین آن باید براساس دانش سازماندهی مدارک آرشیوی صورت پذیرد. در این اثر تلاش شده است تا با انتخاب اسناد متنوع و مختلف از حیث موضوعی، انواع و اقسام مسائل، مشکلات و حوادث به وقوع پیوسته در حیات علمی و فرهنگی این نهاد علمی و فرهنگی منعکس گردد. به همین خاطر از انتشار اسناد و مکاتبات شخصی و عریضه‌ها و تقاضاهای اداری افراد که عمدتاً جنبه شخصی داشتند، پرهیز شد و در عوض، بر جنبه عمومی و دانش‌افزایی اسناد تأکید گردید. شایان گفتن است که اسناد این مجموعه عمدتاً از بایگانی راکد پژوهشگاه فراهم آمده است. البته در کنار اسناد داخلی از

۱۰. محمدعلی اکبری، دولت و فرهنگ در ایران (۱۳۵۷-۱۳۰۴)، تهران، روزنامه ایران ۱۳۸۲.

برخی گزارش‌ها و اسناد بیرونی که در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، مرکز اسناد و آرشیو نهاد ریاست جمهوری و مرکز اسناد نیاوران نگهداری می‌شوند نیز به اقتضای موضوع استفاده شده است که در داخل متن و پاورقی به آن‌ها ارجاع شده است.

در تدوین اسناد کوشش شده است براساس یک نظم تاریخی و موضوعی عمل شود. از همین‌رو ابتدا به اساسنامه و ساختار اداری و سازمانی بنیاد و سپس به فعالیت‌های پژوهشی، انتشاراتی، آموزشی، امور اداری و مالی و نظایر آن پرداخته است. هریک از سندهای موجود در واقع نشان دهنده بخشی از فعالیت‌ها و جهت‌گیری‌های بنیاد فرهنگ ایران است. از همین‌رو می‌توانند جنبه‌ها و لایه‌های مختلف عملکرد این بنیاد و برنامه‌های آن را آشکار سازند و ما را به سطوح و لایه‌های پنهان‌تر و ناشناخته‌تر سازمان یاری دهند. این اسناد ما را با عمق دغدغه‌ها و جهت‌گیری‌های فرهنگی و هویتی بنیاد فرهنگ و ایده‌هایی که گردانندگان این بنیاد برای توسعه فرهنگ و ادب ایرانی در نظر داشتند، آشنا می‌کند. از جمله اقدام‌ها و آرزوهای آن‌ها گردآوری و ترجمه همه آثار بود که در سراسر جهان به زبان‌های دیگر پیرامون ایران نوشته می‌شدند. از دیگر اقدام‌های آن‌ها شناسایی و حمایت از همه افرادی بود که در جای‌جای ایران پیرامون تاریخ و فرهنگ ایران پژوهش می‌کردند تا از این طریق آنچه که امروز ایجاد شبکه محققان علوم انسانی می‌خوانیم، محقق گردد. تلاش برای انتشار همه آثار خلاقانه‌ای که دانشمندان ایرانی در سده‌های پیشین نگاشته‌اند و کوشش برای گسترش زبان فارسی و تأکید بر ارتباطات فرهنگی و بین‌المللی و پیوند با کشورهای همسایه از جمله افغانستان، تاجیکستان، پاکستان و هند برای ایجاد یک کرسی دائمی، پیوندهای علمی و تبادل فرهنگی با همه مراکز ایران-شناسی، تربیت محقق و پژوهشگر با راهاندازی دوره‌های ارشد و دکتری، اعطای بورس برای ایرانشناسان خارجی و... از دیگر فعالیت‌های این بنیاد مهم است.

هدف گردآورندگان اثر تنها گزارش تاریخی از نحوه بنیان و عملکرد مؤسسات علمی و فرهنگی دوران معاصر ایران بوده و هیچ‌گونه سمت و سو و جانب‌داری نسبت به مطالب و محتوای اسناد ندارند. درج نام افراد و ذکر جریان‌های خاص در متن اسناد بیانگر تأیید یا رد مطالب نمی‌باشد.

این اثر از میان هزاران برگ از اسناد خاک خورده و در حال نابودی ساختمان پژوهشگاه گزینش، اسکن و ساماندهی شده است. در انتها لازم می‌دانیم از سرکار خانم

انیس سجادی دانشجوی پرتلاش پژوهشکده تاریخ که در شناسائی اسناد داخل و خارج پژوهشگاه ما را یاری داده‌اند و همچنین از جناب آقای بهزاد اصغری که زحمات بسیاری را در طول انجام طرح بر عهده گرفتند و از اقدامات سرکار خانم ناهید عبادی که کار اسکن این مجموعه را برعهده داشته‌اند، قدردانی کنیم.

افزون بر این عزیزان، باید از خدمات مسئولان پیشین و همراهی مسئولان کنونی پژوهشگاه یاد کنیم که بدون پشتیبانی آن‌ها این اثر به سرانجام نمی‌رسید. بر خود فرض می‌دانیم بر روح زنده یاد دکتر صادق آیینه‌وند درود بفرستیم و رحمت الهی برایشان مسئلت نمائیم. از جناب آقای دکتر حسینعلی قبادی - معاون پیشین پژوهشی - و سرپرست فعلی پژوهشگاه که هم در تصویب این موضوع و فراهم آوردن مقدمات انتشار این اثر همواره پشتیبان ما بوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاریم. از آقای دکتر آیت‌اللهی رئیس پیشین پژوهشگاه از سال ۱۳۸۸ تا آذر ۱۳۹۲ که تلاشی مضاعف در سامان‌دهی امور پژوهشگاه و ازجمله این اسناد داشتند و با حضور آقای دکتر یوسفی‌فر در جایگاه معاونت پژوهشی و روابط بین‌الملل وقت پژوهشگاه که نخستین فعالیت‌ها را در راستای گردآوری، احیاء و اسکن این اسناد صورت دادند نیز تشکر می‌شود. از دکتر سید سجاد علم‌الهدی معاونت محترم پژوهشی، دکتر سیدمهدی موسوی معاون وقت اداری و مالی، سرکار خانم دکتر اشرف بروجردی معاون محترم فرهنگی، دکتر سیدمحمدرحیم ربانی‌زاده معاون محترم اداری و مالی و همچنین آقای ناصر زعفرانچی مدیر محترم انتشارات که مشوق ما در تدوین این اثر بوده‌اند متشکریم و توفیقات روزافزون این بزرگواران را از درگاه خداوند منان آرزو مندیم.

مولفان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

آبان ۱۳۹۴

فصل اول

اساسنامه بنياد

[اساسنامه بنیاد فرهنگ ایران]

[آرم سلطنتی]

با تأییدات خداوند متعال ما پهلوی شاهنشاه ایران، برای کوشش در تهذیب و تکمیل و ترویج زبان فارسی و حفظ و صیانت از میراث گرانبه‌های فرهنگ ایران به موجب این فرمان مقرر می‌داریم:

۱- موسسه‌ای به نام بنیاد فرهنگ ایران تاسیس شود.

۲- علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران ریاست افتخاری و والاحضرت اشرف پهلوی نیابت ریاست آن را بر عهده گیرد.

۳- فرمان انتصاب دبیرکل بنیاد و اعضای هیأت موسسان و امنا از طرف علیا حضرت شهبانوی ایران صادر گردد.

انتظار داریم که بنیاد فرهنگ در خدمت بزرگی که بر عهده دارد هرچه بیشتر توفیق یابد. به تاریخ بیست و پنج مهر ماه یک هزار و سیصد و چهل و سه شمسی ۱۳۴۳.

اساسنامه بنیاد فرهنگ ایران که در جلسه ۳ دی ماه ۱۳۴۳ هیأت موسسان به تصویب رسیده و مشتمل بر ۲۵ ماده و سه تبصره می‌باشد ملاحظه شد و به موجب این دستخط اجازه اجرای آن داده می‌شود. [امضاء] دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و سه.

با تأییدات خداوند متعال به موجب این دستخط و بر طبق ماده (۱۶) اساسنامه «بنیاد فرهنگ ایران» جناب دکتر پرویز ناتل خانلری را به سمت دبیر کل و مدیر عامل آن بنیاد منصوب می‌داریم. آبان ماه یک هزار و سیصد و چهل و سه، [امضاء]، فرح پهلوی

هیأت مؤسسان

علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران، والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی، دکتر محمد باهری، دکتر پرویز خانلری، دکتر ذبیح الله صفا، دکتر محمود صناعی، دکتر یحیی مهدوی.

هیأت اُمنّا

آقای دکتر منوچهر اقبال، اسدالله علم، سپهبد یزدان پناه، مهندس خلیل طالقانی، دکتر غلامحسین مصاحب، محمد خسروشاهی، حاج محمدرضا فاطمی، مهندس صفی اصفیا، حسن قاسمیه، منوچهر بزرگمهر، احمد آرام، ابوالقاسم خردجو، دکتر محمود بهزاد، دکتر عباس زریاب خویی، علی اصغر مهاجر، خانم دکتر مهری آهی.

در نخستین جلسه هیأت امنای بنیاد فرهنگ ایران مورخ ۱۸ فروردین ماه ۱۳۴۴ برحسب پیشنهاد دبیر کل و به موجب ماده ۱۷ اساسنامه، آقای حسین قاسمیه به سمت خزانه دار بنیاد فرهنگ ایران انتخاب شدند.

بخش اول

در تأسیس بنیاد فرهنگی ایران

ماده ۱- برای خدمت به فرهنگ و سعی در حفظ و ترویج میراث معنوی ایران و کوشش در راه تهذیب و تکمیل و ترویج زبان فارسی و شناساندن فرهنگ ایران به ملت‌های دیگر به موجب این اساسنامه مؤسسه‌ای به نام «بنیاد فرهنگ ایران» تأسیس می‌شود.

ماده ۲- بنیاد فرهنگ ایران برای نیل به هدف‌های خود از راه‌های ذیل فعالیت می‌کند:

الف- تألیف و طبع و نشر فرهنگ نامه‌های فارسی.

ب- تألیف و طبع و نشر لغت نامه‌های فارسی.

ج- تحقیق و مطالعه در قواعد و اصول زبان فارسی و تاریخ تحول آن.

د- ترجمه و طبع هر نوع اثر تحقیقی که به زبان‌های دیگر در باب فرهنگ ایران و زبان فارسی تألیف شده باشد.

ه- تهیه اسناد و مدارک و مأخذ لازم برای مطالعه و تحقیق در زبان و فرهنگ ایران.

و- تشویق تألیف هرگونه کتابی که آموختن فارسی فصیح را برای ایرانیان و غیر ایرانیان تسهیل کند و کمک به نشر این آثار.

ز- همکاری با کلیه مؤسسات ایرانی و غیر ایرانی که به فرهنگ ایران خدمت می‌کنند و حمایت از آنها.

ح- کمک به تأسیس کتابخانه عمومی.

ط- تشویق و ترغیب صاحب‌نظران به هر گونه تحقیق و تتبع که مایه اصلاح و تهذیب و تکمیل خط فارسی و تسهیل قرائت و دقت در ثبت کلمات بشود.

ماده ۳- بنیاد فرهنگ ایرن موسسه‌ای غیر انتفاعی و دارای شخصیت حقوقی می‌باشد.

ماده ۴- مرکز بنیاد فرهنگ ایران تهران است.

تبصره- بنیاد فرهنگ ایران می‌تواند به پیشنهاد دبیر کل و تصویب هیأت امناء در داخل و خارج کشور شعبه‌هایی تأسیس کند.

ماده ۵- بنیاد فرهنگ ایران از تاریخ ثبت برای مدت نامحدود تأسیس می‌شود.

بخش دوم

در ریاست افتخاری بنیاد

ماده ۶- علیا حضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران ریاست افتخاری بنیاد را خواهد داشت و والا حضرت اشرف پهلوی نایب رئیس افتخاری بنیاد هستند.

بخش سوم

در ارکان بنیاد فرهنگ ایران

ماده ۷- ارکان بنیاد فرهنگ ایران عبارتند از:

- هیأت موسسان

- هیأت امناء

- دبیر کل (مدیر محترم)
- خزانه‌دار
- الف- مؤسسان بنیاد فرهنگ ایران عبارتند از:
- علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران.
- والا حضرت اشرف پهلوی.
- پنج نفر که به موجب دستخط علیاحضرت شهبانو به تأسیس این بنیاد مأمور شده‌اند.

ب- هیأت امنای بنیاد فرهنگ ایران مرکب است از: مؤسسان انتخاب و پیشنهاد می‌شوند و به فرمان علیاحضرت شهبانوی ایران به این سمت منصوب می‌گردند. مدت عضویت اعضای انتخابی چهار سال است. پس از دو سال از تاریخ تأسیس بنیاد عضویت نصف این عده به حکم قرعه پایان می‌پذیرد و به جای ایشان عده دیگری به پیشنهاد اکثریت اعضای دیگر به موجب دستخط علیاحضرت شهبانوی ایران به این سمت منصوب می‌گردند.

تجدید انتخاب عده‌ای که خدمت آنان پایان یافته است مانعی ندارد. برای هیأت امنای اعضای وابسته نیز می‌توان انتخاب کرد. انتخاب این اعضا بر حسب پیشنهاد هیأت مؤسس و تصویب ریاست بنیاد انجام می‌گیرد. اعضای وابسته بدون حق رأی می‌توانند در جلسات هیأت امناء شرکت کنند. عضویت اعضای وابسته دائمی است.

بخش چهارم

در تشکیل هیأت امنای و وظایف آن

ماده ۸- رسمیت جلسات هیأت امنای منوط به حضور لا اقل دو سوم اعضای اصلی آن هیأت در هر جلسه خواهد بود و تصمیمات با اکثریت آرای اعضای حاضر معتبر می‌باشد.

ماده ۹- خدمت هیأت امنای بنیاد، افتخاری و مجانی است به استثنای مواردی که در مقابل خدمتی در بودجه بنیاد پاداشی تعیین شده باشد.

ماده ۱۰- هیأت امنای لا اقل هر سه ماه یک بار تشکیل جلسه می‌دهد. اولین جلسه هیأت امنای بلافاصله پس از آنکه هیأت بنیاد از طرف مؤسسان اعلام شد تشکیل می‌گردد.